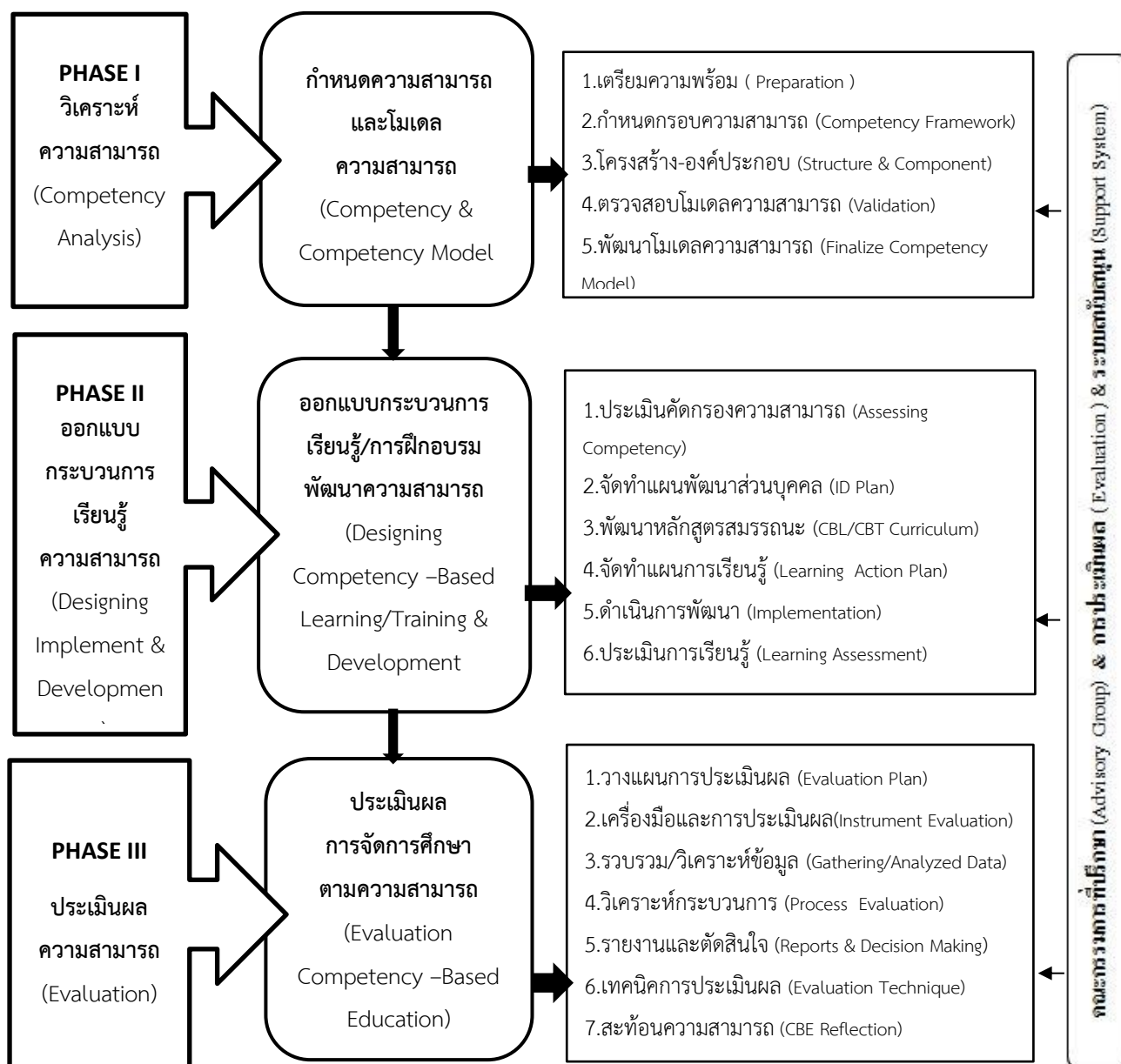

การจัดการศึกษาตามความสามารถในยุคดิจิทัล ตอนที่ 3
Competency-Based Education in the Digital Age
ระบบที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรความสามารถ (CBC Development)

ดร.ชัชรินทร์ ชวนวัน ข้าราชการบำนาญ สคบศ.

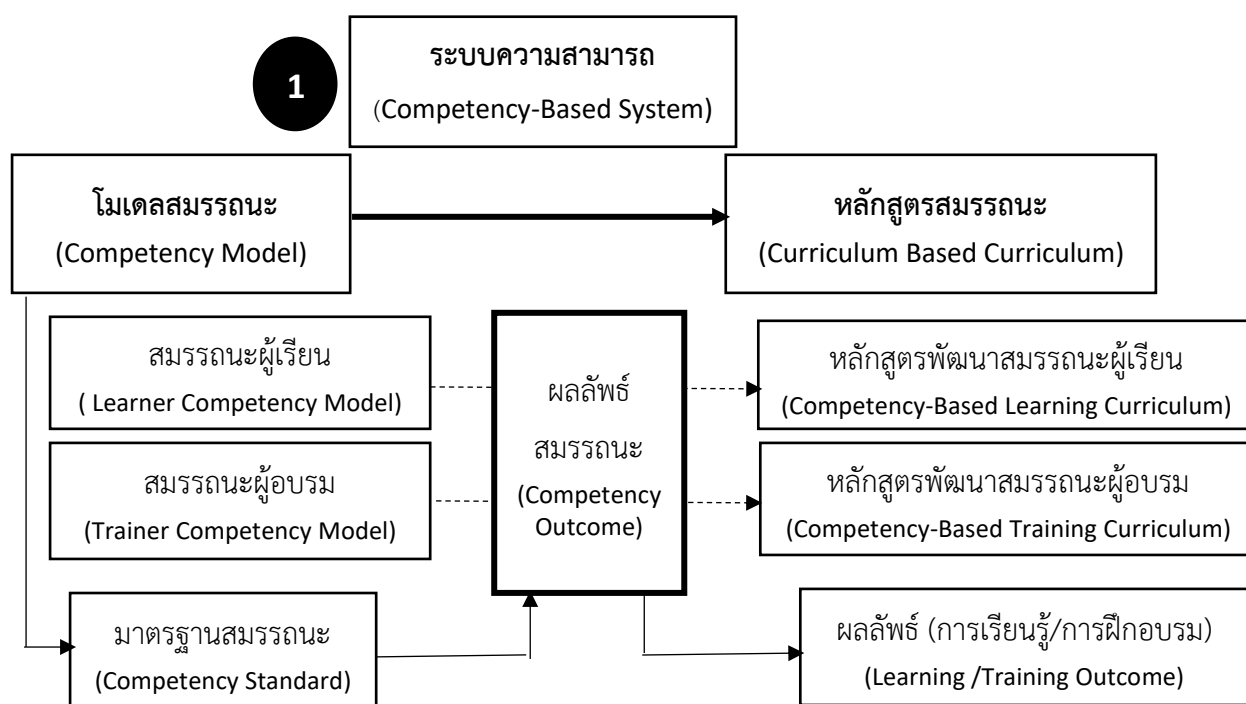
18-กันยายน-2566

การจัดการศึกษาตามความสามารถ (Competency-Based Education) หรือ การจัดการเรียนรู้ตามความสามารถ (Competency-Based Learning) หมายถึง การกำหนดแนวทางการนำหลักความสามารถ (Competency-Based approach) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาหรือจัดการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีความสามารถ (ความรู้-Knowledge, ทักษะ-Skills, และคุณลักษณะ-Attributes) ที่พึงประสงค์ โดยในภาพรวมจะกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กร/หน่วยงาน/ทางการศึกษา ที่แสดงความสัมพันธ์ต่อเนื่อง 3 ระยะ ตามแผนภาพ (CBE Model)

จากตอนที่ 1 เสนอแนวทางระบบที่ 1 ระบบความสามารถ คือ การได้มาของสมรรถนะกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในตำราบ้างใช้คำว่า “**กรอบสมรรถนะ Competency-Framework**” หรือ **รูปแบบสมรรถนะ** CHAT:2563 **สมรรถนะ (Competency Model)** ที่นักวิชาการหลายคนก็บอกว่าแตกต่างกัน บางส่วนก็ว่าเหมือนกันและใช้แทนกันได้ ก็ลองสืบค้นกันดูครับ ว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน สำหรับผู้เขียน ขอใช้คำว่า **โมเดลสมรรถนะ (Competency Model)** ครับ

จากรูปแบบสมรรถนะที่ได้มา จะถูกนำไปกำหนดเป็นหลักสูตรเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาสมรรถนะ เรียกว่า **หลักสูตรสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum: CBC)** จากที่ผู้เขียนได้พบมา ถ้าเป็นหลักสูตรสมรรถนะสำหรับผู้เรียน มักจะเรียกว่า **หลักสูตรการเรียนรู้สมรรถนะ (Competency-Based Learning Curriculum : CBL)** แต่หากใช้ในการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่ เช่น ผู้บริหาร ครู ฯลฯ มักเรียกว่า **หลักสูตรการฝึกอบรมสมรรถนะ (Competency-Based Training Curriculum : CBT)** ดังนั้น ในภาพรวมจึงใช้ทั้งสองคำแทนกันได้ (ดังแผนภูมิ)

คำอธิบาย จากแผนภูมิ ผู้เขียนกำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะอยู่ในระบบที่ 1 ซึ่งเห็นว่ามีมีความต่อเนื่องกัน โดยสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายที่ได้มาจากการวิเคราะห์/สังเคราะห์ จะต้องนำมากำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standard) ก่อน และกำหนดเป็น ผลลัพธ์สมรรถนะ (Competency Outcome) จากนั้น จึงนำ ผลลัพธ์ ไปกำหนดเป็นหลักสูตร ตามกระบวนการ **สร้างหลักสูตรสมรรถนะ (CBC Process)** (หลักสูตรการเรียนรู้/การฝึกอบรม) ต่อไป

หมายเหตุ โปรดศึกษา/เรียนรู้ กระบวนการสร้างหลักสูตรสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum Development Process) ในบทความของผู้เขียน ตอนที่ 4-2563 (ตอนที่ 1-4) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรความสามารถ www.gotoknow.com หรือจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ

หลักสูตรความสามารถ (Competency-Based Curriculum: CBC)

หลักสูตรความสามารถหรือหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ คือ หลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาตามกรอบสมรรถนะและผลลัพธ์ที่กำหนด สร้างขึ้นตามกระบวนการสร้างหลักสูตรสมรรถนะ (CBC Process) เรียกชื่อว่า หลักสูตรการเรียนรู้ หรือ หลักสูตรการฝึกอบรม ตามวัตถุประสงค์การพัฒนา มีจุดเด่น ดังนี้

1. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ มุ่งเน้นไปที่กระบวนการเรียนรู้กำหนดเป้าหมายที่ระบุความสามารถหรือทักษะเฉพาะของผู้เรียน ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความเชี่ยวชาญตามความสามารถหรือทักษะแต่ละอย่างตามจังหวะของตนเอง

2. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ นำเสนอเส้นทางสู่การจบหลักสูตรที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น แนวทางตามความสามารถยังมีโครงสร้างเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ในความสามารถที่ชัดเจน โดยเน้นการประเมินตามความเป็นจริงเพื่อประเมินสิ่งที่ผู้เรียนรู้และสามารถทำได้ผ่านโครงการงานในชีวิตจริง

3. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ วัตถุประสงค์หลักของการเรียนรู้ตามความสามารถ โดยการแยกตัวออกจากรูปแบบห้องเรียนแบบดั้งเดิมที่นักเรียนทุกคนเรียนวิชาเดียวกันในระยะเวลาที่เท่ากัน

4. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ เน้นไปที่สิ่งที่ผู้เรียนถูกคาดหวังให้ทำได้เป็นหลัก แทนที่จะเน้นเพียงสิ่งที่ถูกคาดหวังให้รู้อย่างเดียว เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างสมบูรณ์และปรับให้เข้ากับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียนได้อย่างเต็มที่

5. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ ระบุเป้าหมายการเรียนรู้ตามจินตนาการที่ชัดเจนว่าผู้เรียนทุกคนจะบรรลุความสามารถ เช่น ระบุผลลัพธ์เมื่อสิ้นสุดหลักสูตร ว่ามี

- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
- จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

6. หลักสูตรที่เน้นความสามารถ ช่วยให้บริการเป็นเลิศ โดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่สู่ความเป็นเลิศและจัดข้อกังวลบางประการที่ต้องเผชิญ ได้แก่

- ความเข้มงวดและคุณภาพของโปรแกรมตามหลักสูตรยังคงเท่าเทียมกันทั่วทั้งระบบได้อย่างไร?
- หลักสูตรจะบรรลุเป้าหมายในการบรรลุความเป็นเลิศได้อย่างไร?
- แนวทางที่ยืดหยุ่นสมรรถนะจะทำลายเส้นทางของคนทั่วไปและก้าวข้ามแนวโน้มการศึกษาทั่วไปอื่น ๆ ได้อย่างไร?

ข้อได้เปรียบหลัก 5 ประการของการจัดการศึกษาตามความสามารถ

1. **ความยืดหยุ่น:** การจัดการศึกษาตามความสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนก้าวหน้าตามจังหวะของตนเอง และมุ่งเน้นไปที่ทักษะและความรู้เฉพาะที่ผู้เรียนต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนที่อาจมีเวลาจำกัดหรืออาจมีความรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้มาก่อนในบางด้าน

2. การปรับแต่ง: การจัดการศึกษาตามความสามารถ สามารถปรับแต่งให้ตรงกับความต้องการและเป้าหมายเฉพาะของผู้เรียน แทนที่จะทำตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามที่ต้องการ

3. ผลลัพธ์ที่วัดได้: การจัดการศึกษาตามความสามารถ มุ่งเน้นไปที่ทักษะและความรู้เฉพาะที่สามารถวัดได้ ซึ่งช่วยให้ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

4. ความเกี่ยวข้อง: การจัดการศึกษาตามความสามารถ สามารถเกี่ยวข้องโดยตรงกับความต้องการของผู้เรียนและเป้าหมายทางอาชีพมากขึ้น เนื่องจากมุ่งเน้นไปที่ทักษะและความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสาขาหรืออาชีพที่เลือกได้มากที่สุด

5. แรงจูงใจที่เพิ่มขึ้น: การจัดการศึกษาตามความสามารถ สามารถดึงดูดผู้เรียนได้มากขึ้น เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนเห็นความเกี่ยวข้องโดยตรงของสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้ และเพื่อติดตามความก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายเฉพาะ สิ่งนี้สามารถเพิ่มแรงจูงใจและช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

หลักสูตรความสามารถในยุคดิจิทัล (CBC in the Digital Age)

แนวคิดหลักในการสร้างหลักสูตรความสามารถ ก็คือ **การกำหนดความสามารถ (Competency)** ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาขึ้นมาก่อน ต่อจากนั้น **กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome)** แล้วนำไปกำหนดเป็น **หลักสูตรความสามารถ (Competency-Based Curriculum: CBC)** ต่อไป

เมื่อโลกก้าวสู่ “**โลกดิจิทัล**” ก็ถึงเวลาที่จะต้องพิจารณาว่า จะพัฒนาหลักสูตรให้พร้อมสำหรับอนาคตทางดิจิทัลอย่างไร สิ่งใดบ้างที่ควรรวมอยู่ในหลักสูตร และเราต้องการให้พลเมืองทุกคนในอนาคตสามารถมีส่วนร่วมในอนาคตดิจิทัลอย่างไร แนวคิดสำคัญที่เกิดขึ้น คือ

1. ควรรวมความรู้และทักษะสามด้านไว้ในหลักสูตร ได้แก่ 1. ความรู้และทักษะเฉพาะทางวินัย 2. ความรู้และความสามารถดิจิทัลทั่วไป และ 3. วิธีการมีส่วนร่วมภายในโลกดิจิทัล

2. ควรมีการทบทวนแนวคิดบทบาทของหลักสูตรในการส่งเสริมการคิดเชิงออกแบบการผลิตดิจิทัลและแนวทางที่แตกต่างออกไปในหลักสูตรเดิม

3. หลักสูตรตามความสามารถควรได้รับการส่งเสริมวิธีการการออกแบบโดยผู้ให้ข้อมูลและแนวทางการทำงานร่วมกันในการผลิตดิจิทัล

4. ควรมีการสำรวจว่าพลเมืองรุ่นต่อไปอาจต้องเรียนรู้อะไรบ้างเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับยุคดิจิทัล และสิ่งใดบ้างที่ควรรวมไว้ในหลักสูตร

5. ตั้งแต่ช่วงปี 2010 จนถึงปัจจุบัน อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีการสื่อสาร แอปพลิเคชัน และเครื่องมือดิจิทัลถูกนำมาใช้ในที่ทำงาน อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และที่บ้าน ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิธีที่ผู้คนสื่อสาร ทำงานร่วมกัน วางแผน เข้าถึงและวิเคราะห์ข้อมูล สร้างการเชื่อมต่อ และใช้ข้อมูล สังคมโดยรวมได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อสิ่งที่โรงเรียนจัดการศึกษาและจะนำมารวมอยู่ในหลักสูตรได้อย่างไร

6. หลักสูตรระดับชาติที่ถูกกำหนดโดยภาครัฐ เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้คนรุ่นต่อไปควรเป็นพลเมืองของสังคมดิจิทัลควรเป็นอย่างไร

7. นโยบาย วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายการศึกษา ในการให้การเข้าถึงความรู้และทักษะอย่างเท่าเทียมกันเพื่อเตรียมเยาวชนสำหรับอนาคต กระทรวงการศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้กำหนดกระบวนการจัดการศึกษาและเส้นทางการเรียนรู้ไปสู่ความรู้และทักษะที่ต้องการอย่างไร มีคณะผู้เชี่ยวชาญต่างๆมาร่วมอภิปรายถึงจุดยืนของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาไว้ในหลักสูตรระดับชาติหรือไม่ อย่างไร

8. มีการวิจัยที่กำหนดบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรความสามารถและสำหรับอนาคตหรือไม่

9. ภาครัฐมีแนวคิดกำหนดหลักสูตรที่สามารถเป็นกลไกนโยบายที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้และทักษะเพื่อลดความไม่เสมอภาคในสังคมในอนาคตบ้างหรือไม่

10. รูปแบบการออกแบบหลักสูตรตามความสามารถควรเน้นที่ผลลัพธ์ที่ซับซ้อนต่างๆ ของกระบวนการเรียนรู้ เช่น ทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ (ตามหลัก Bloom's Taxonomy)

11. หลักสูตรสำหรับยุคดิจิทัล ควรให้มีการเข้าถึงความรู้ทางวินัยที่มีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชันหรือเกมที่ฝังอยู่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามระเบียบวินัยและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับยุคดิจิทัล

12. หลักสูตรยุคดิจิทัล ควรกว้างและครอบคลุมพอที่จะทำให้เกิดความหลากหลายและการพัฒนาเครื่องมือที่มีอยู่ ส่งเสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในสังคมที่ได้พัฒนาไปตามกาลเวลา

13. หลักสูตรยุคดิจิทัล ควรช่วยบรรเทาความไม่เสมอภาคในสังคมความแตกแยกทางดิจิทัล อย่างน้อย 3 ประการแรก คือ 1. การเข้าถึงระหว่างผู้ที่มีอุปกรณ์ดิจิทัลและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตกับผู้ที่ไม่ได้มี 2. การแบ่งระหว่างผู้ที่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์หรือซอฟต์แวร์ดิจิทัลกับผู้ที่ไม่สามารถใช้อุปกรณ์หรือซอฟต์แวร์ดิจิทัลได้ และ 3. การมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ระหว่างผู้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในรูปแบบเชิงกลยุทธ์และผู้ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

14. การพัฒนาหลักสูตรความสามารถยุคดิจิทัล ควรประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เน้นการพัฒนาความสามารถและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ซอฟต์แวร์ หรือแอปพลิเคชัน และ ด้านที่ 2 เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อการมีส่วนร่วมในโลกที่เชื่อมต่อแบบดิจิทัล

15. พลเมืองในโลกดิจิทัลจำเป็นต้องเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความสามารถ พลเมืองยุคใหม่เป็นชาวดิจิทัลและรู้วิธีใช้เทคโนโลยี ดังนั้นครูจำเป็นต้องตามให้ทันกับกระแสดิจิทัล นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการสอนทักษะด้านความสามารถดิจิทัลโดยเฉพาะ

16. หลักสูตรยุคดิจิทัลควรรวมความสามารถด้านดิจิทัลไว้เป็นพิเศษ เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มการแบ่งแยกระหว่างผู้ใช้ที่มีความสามารถมากและมีความสามารถน้อยกว่า ความสามารถนี้จะอยู่ในความรู้ทั้งทางวินัยและทั่วไปหรือในชีวิตประจำวันสำหรับยุคดิจิทัล

17. หลักสูตรของโรงเรียนสำหรับยุคดิจิทัล ควรกำหนดความสามารถด้านดิจิทัลรวมอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนคนรุ่นต่อไปให้เป็นผู้ใช้แอปพลิเคชัน โปรแกรม และเครื่องมือดิจิทัลที่มี

ความสามารถ มีความมั่นใจ สามารถวิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และทำงานร่วมกันได้ เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านความสามารถด้านดิจิทัล

ขอบเขตของความสามารถด้านดิจิทัล มีดังนี้

1. **ข้อมูล:** ระบุ ค้นหา ดึงข้อมูล จัดเก็บ จัดระเบียบ และวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัล โดยตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง ความถูกต้อง และวัตถุประสงค์
2. **การสื่อสาร:** สื่อสารในสภาพแวดล้อมดิจิทัล แบ่งปันทรัพยากรผ่านเครื่องมือออนไลน์ เชื่อมโยงกับผู้อื่น และทำงานร่วมกันผ่านเครื่องมือดิจิทัล ตอบและมีส่วนร่วมในชุมชนและเครือข่าย ความตระหนักรู้ข้ามวัฒนธรรม
3. **การสร้างเนื้อหา:** สร้างและแก้ไขเนื้อหาใหม่ (ตั้งแต่การประมวลผลค่าและการเขียนโปรแกรมไปจนถึงรูปภาพ วิดีโอ และความเป็นจริงเสมือน) บูรณาการและเสริมความรู้และเนื้อหาเดิมอีกครั้ง ผลิตรายการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สื่อเอาท์พุท และการเขียนโปรแกรม จัดการและใช้สิทธิ์และใบอนุญาตในทรัพย์สินทางปัญญา
4. **ความปลอดภัย:** การปกป้องส่วนบุคคล การปกป้องข้อมูล การปกป้องข้อมูลประจำตัวดิจิทัล มาตรการรักษาความปลอดภัย และการรักษาตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากการใช้งานที่ไม่เหมาะสม รวมถึงพฤติกรรมกรลั่นแกล้งกันบนอินเทอร์เน็ต
5. **การแก้ปัญหา:** ระบุความต้องการและทรัพยากรดิจิทัล ตัดสินใจอย่างรอบรู้ว่าเครื่องมือดิจิทัลใดเหมาะสมที่สุดตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการ แก้ปัญหาเชิงแนวคิดด้วยวิธีการดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหาทางเทคนิค อปเดตความสามารถของตนเองและความสามารถของผู้อื่น

โลกดิจิทัลทั่วทั้งหลักสูตร

การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเท่าเทียมและการผสมผสานความสามารถ ทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเข้ากับการเรียนรู้ในโรงเรียน สอดคล้องกับเป้าหมายในการให้เข้าถึงความรู้และทักษะอย่างเท่าเทียมกันเพื่อมีส่วนร่วมในอนาคตดิจิทัล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ แต่ละสาขาวิชาจะรวมถึงวิธีการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงการบ่งชี้เฉพาะเมื่อได้รับการพัฒนาโดยไม่ต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง

หลักสูตรยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาขึ้น ควรประกอบด้วยวิธีคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในสังคม ที่อาจทำให้การเรียนรู้บางด้านมีความโดดเด่นมากขึ้นและแนวคิดอื่นๆ ช้าซ้อ ความแพร่หลายของคอมพิวเตอร์และการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่ช่วยกระตุ้นการคิดใหม่เกี่ยวกับเป้าหมายและแนวปฏิบัติของหลักสูตร

โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความสามารถมาบ้างแล้ว มีความจำเป็นต้องนำหลักสูตรความสามารถที่มีอยู่มาทำการปรับปรุง ในประเด็นของการเพิ่มความสามารถหรือ

สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกดิจิทัลไว้ในกรอบหรือโมเดลความสามารถ ปรับเนื้อหาการเรียนการสอนด้านความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมยุคดิจิทัลและทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมดิจิทัล

โดยสรุป หลักสูตรสำหรับยุคดิจิทัลควรรวมความสามารถด้านดิจิทัล ทั้งความรู้เกี่ยวกับสังคมทั้งทางวินัย (วิทยาการคอมพิวเตอร์) และความสามารถทั่วไปในชีวิตประจำวัน และต้องมีการพัฒนาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง เป้าหมายสูงสุดสำหรับการศึกษายุคดิจิทัล คือ การเตรียมคนรุ่นต่อไปเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกันในสังคมในอนาคต การพัฒนาหลักสูตรดิจิทัลจึงจำเป็นต้องตอบสนองต่อเป้าหมายนี้โดยเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถด้านดิจิทัลและการมีส่วนร่วมทางดิจิทัล การดำเนินงานสำคัญ 3 ประการ ที่ต้องระบุไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับยุคดิจิทัล ได้แก่

1. การเพิ่มเครื่องมือและวิธีการดิจิทัลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ความรู้อันทรงพลังภายในสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ คือ หลักสูตรที่ออกแบบมาเพื่อเตรียมเยาวชนให้พร้อมสำหรับยุคดิจิทัลควรสอดคล้องกับการดำเนินการตามนโยบายที่ช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเครื่องมือและความเชื่อมโยงที่มีอยู่ในหลักสูตรได้อย่างเพียงพอ

2. การระบุความสามารถหรือความสามารถแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล

ตัวบ่งชี้ คือ กรอบสมรรถนะหรือโมเดลสมรรถนะ ที่กำหนดมาตรฐานและผลลัพธ์ของกลุ่มเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการพัฒนา ทั้งผู้เรียน ผู้บริหาร และครู

3. การระบุความรู้และทักษะเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัล

ตัวบ่งชี้ คือ โมเดลสมรรถนะ ตามข้อ 2 และผู้เรียนจะต้องได้รับการสอน/ฝึกรอบอย่างชัดเจนถึงทักษะและความรู้ที่ช่วยให้มีส่วนร่วมในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย

กลยุทธ์การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามความสามารถในยุคดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จ

การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา (ปัจจุบัน) แบบอิงมาตรฐานเป็นระบบการศึกษาแบบอิงสมรรถนะ ซึ่งจะมีประเด็นสำคัญ ได้แก่

- การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม (Tradition Education System) เป็นระบบการศึกษาตามความสามารถ (Competency-based Education System) ที่เชื่อมโยงกับสังคมยุคดิจิทัล

- การกำหนดสมรรถนะ/โมเดลสมรรถนะ (Competency Model) ของกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ/ประเภท (นักเรียน, ผู้บริหาร, ครู-อาจารย์, นักการศึกษา, ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง) ให้มีกรอบสมรรถนะของตนเอง เพื่อใช้เป็นกรอบพื้นฐานการจัดการศึกษาตามความสามารถที่มุ่งสู่สังคมดิจิทัล

- การปรับเปลี่ยนระบบหลักสูตรแบบมาตรฐานหรือเนื้อหา (Standard/Content-Based) เป็นหลักสูตรแบบอิงสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) เพิ่มจุดเน้นความรู้ ทักษะสำหรับยุคดิจิทัล
- การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอน-การเรียนรู้-การฝึกอบรม จากอิงมาตรฐาน/เนื้อหา เป็นระบบการเรียนการสอน-การเรียนรู้-การฝึกอบรม แบบอิงสมรรถนะ (Competency-Based Teaching and Learning and Competency-Based Training) เน้นความรู้ ทักษะสำหรับการทำงานและอยู่รอดในยุคดิจิทัล
- การปรับเปลี่ยนระบบการวัดประเมินผล เป็นแบบระบบการวัดประเมินผลแบบอิงสมรรถนะ (Competency-Based Assessment and Evaluation) รองรับผลลัพธ์การเรียนรู้ยุคดิจิทัล

โรงเรียน สถาบัน องค์กรการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่างๆ จึงจำเป็นต้อง**มุ่งเน้นสร้างขีดความสามารถขององค์กร คณาจารย์และครูผู้สอนเป็นหลัก** ด้วยการกำหนดโปรแกรมการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้บุคลากรมีความคุ้นเคยกับการจัดโปรแกรมความสามารถที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในโลกดิจิทัล.

ข้อคำถามบางประการที่โรงเรียนต้องทำความเข้าใจ

1. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะแตกต่างจากหลักสูตรแบบดั้งเดิมอย่างไร
คำตอบ : หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ มุ่งเน้นไปที่นักเรียนต้องแสดงทักษะหรือความสามารถเฉพาะหลักสูตรแบบดั้งเดิม ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาความรู้
2. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสามารถนำไปใช้ในทุกระดับการศึกษาได้หรือไม่?
คำตอบ : การนำหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ สามารถนำไปใช้ได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา และสามารถปรับตัวเข้ากับวิชา สาขาวิชา และความซับซ้อนต่างๆ ได้ รวมทั้งทำให้สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างยืดหยุ่นในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่หลากหลาย
3. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคลอย่างไร?
คำตอบ : หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคล โดยความเชี่ยวชาญในความสามารถที่เฉพาะเจาะจง จะกำหนดความก้าวหน้าและช่วยให้ผู้เรียนก้าวหน้าตามความเร็วของตนเอง
4. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ สามารถเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับการทำงานอย่างไร?
คำตอบ : หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ ช่วยนักศึกษาให้มีความพร้อมที่สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านแรงงาน โดยเน้นที่ความสามารถปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง
5. หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ สามารถประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไร?
คำตอบ : การประเมินในหลักสูตรสมรรถนะ มุ่งเน้นไปที่การแสดงผลถึงทักษะและความสามารถเฉพาะด้าน เช่น งานด้านการแสดง, โครงการ, แฟ้มผลงาน หรือการใช้งานจริง ซึ่งจะทำให้เข้าใจความสามารถและความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

.....